

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **Bc. Alena FEDOROVÁ**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**

Filozofická fakulta

Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: **19. 8. 2019**

Obor: **Bohemistika**

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

BĚŽNÁ MLUVA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH A OKOLÍ

Alena Fedorová ve své diplomové práci představila rozsáhlou sondu analyzující běžnou mluvu na Českobudějovicku. S ohledem na charakter lokální slovní zásoby (např. germanismy, označení folklorních prvků: *šmor(n)*, *šterc*, *šorna*, *loch*, *šajska*, *hejsavý*, *krocnout*, *píglovat* aj.), na niž se ve své práci zaměřila především, zmiňuje v místopisném oddíle informace týkající se historického složení obyvatelstva v Českých Budějovicích a místní tradice. Podle mého soudu by však bylo logičtější řadit jednotlivé zvyky chronologicky podle ročního cyklu, a ne nahodile.

Na práci lze ocenit snahu zasadit svoji nářeční sondu do kontextu dosavadní odborné literatury. Seznam literatury DP (s. 84–88) je velmi rozsáhlý. Snad proto také v tomto bodě došlo k menším nedostatkům. Na významnou práci Marie Janečkové z roku 1997, již Fedorová cituje v závěru, odkázala nešťastně celou knihou *Český jazyk na přelomu tisíciletí* s jejím hlavním autorem Františkem Danešem. Arnošt Lamprecht není jediným autorem *Českých nářečních textů* a je nepřesné označovat je jako „jeho“ publikaci (s. 31). Na s. 30 chybí zkrácený odkaz na slovníkové heslo Aleny Jaklové a Marie Janečkové (1998–2019), která je však řádně uvedena v internetových zdrojích. Zcela zbytečně – na rozdíl od jiných zde uvedených jazykovědců – u obou zmíněných autorek uvádí diplomantka také tituly.

Nejslabším článkem textu je bohužel teoretická část, v níž vzhledem k diplomantčině erudici došlo k až nepochopitelným lapsům, které zbytečně snižují kvalitu práce. Zvláště právě v této části jsou přítomny časté formální nedostatky, tj. „překlepy“ jako *moravskoslovenská* (skupina) místo *moravskoslezská* (s. 30), nenáležité pádové koncovky – v Ipl. *procházející* (s. 17) či Gpl. *častým frazeologismům* (s. 29) –, špatná interpunkce (čárka před *a abychom* – s. 20) či špatné číslování podkapitol (dvakrát 3.4.1.2). Bohužel právě ve zmíněné kapitole se vyskytují rovněž chyby věcného charakteru. Na s. 31–33 je jich dokonce několik: nesmyslný popis diftongizace a monoftongizace *ó – ou – ú*, dále zmatečné rozvržení západní a východní části jihozápadočeské podskupiny, pod něž řadí automaticky názvy úseků, aniž by uvedla, o co se jedná, nebo absurdní série chyb „diftongizace -i/y → -ej (*sítko*, *zítra*, *kíchat*)“, nebo uvedení nepatřičných příkladů k náležitému jevu „částečně nesklonná příjmení typu *Novákovíc* → *Novákoic* (*Novákoic pes*, ...“.

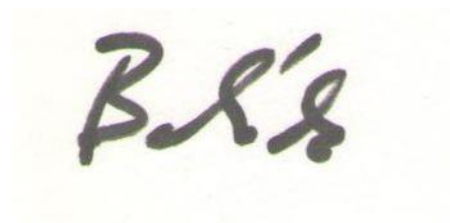
Dobře rozvrženy a vypracovány jsou naopak metodologická a vlastní výzkumná část. Jak již bylo řečeno, hlavním autorčiným cílem bylo ověřit regionální slovní zásobu. Autorka nářeční prvky, v prvním případě rovněž včetně fonetických a morfologických, získala na základě řízených rozhovorů s mluvčími tří generací a dále dotazníkovou metodou s patnácti mluvčími (obojí aktivní zásoba). Posléze na základě internetového dotazníku ověřovala také významy vybraných lexémů (pasivní lexikum). Na základě takto rozsáhlého průzkumu dokázala diplomantka zachytit například následující lexémy (řada germanismů výše), případně ověřit schopnost mluvčích určit jejich náležitý význam: *cmunda*, *calta*, *zelňák*, *špárek*, *pikador*, *klubalky*, *kropáč*, *hapina*, *kolostav*, *šodat*, *lokáč*, *capouch* aj. Přestože

v některých případech není z práce bohužel jasné, zda dané lexikální jednotky jsou spjaté přímo s Českobudějovickem, Doudlebskem či širší oblastí jižních Čech, dokázala autorka v tomto smyslu u některých v praktické části a v závěru precizně postihnout jejich přítomnost s ohledem na generaci a lokalitu (s. 81 a 82). Velmi pozitivně také hodnotím srovnání s dosavadními pracemi, včetně BP Zdeňky Kinclové. Jen škoda, že svá zjištění nesrovnala se závěry doktorské práce Květy Měšťanové *Mluvená čeština napříč generacemi* (2018). Mohla by tak diplomantka učinit během obhajoby, a to zvláště s ohledem na lexikální rovinu? Rád bych se v souvislosti s kulinární slovní zásobou, kterou autorka často reflektuje, také zeptal na označení *šmitec*, vyskytující se v českobudějovických restauračních jídelních lístcích. Lze ho považovat za součást budějovického lexika, nebo nese tento výraz širší jihočeský příznak?

Ačkoliv lze mít k určitým pasážím diplomové práce Aleny Fedorové výhrady, jako celek text hodnotím pozitivně, neboť autorka provedla rozsáhlé šetření nářeční situace v daném regionu a v mnohých případech dokázala dojít k uspokojivým výsledkům.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 19. srpna 2019

Stupeň klasifikace:	☐ výborně	☒ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	----------------------------------	---	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte